

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . 25 K Félévre . . . 150 K
 Negyedévre . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
EGYES PÉLDANY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap.
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlássy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Ünnepi beszéd

A debreceni Kossuth-szobornál augusztus 2-án tartotta:
 dr. Bessenyei Lajos

... A magyar nemzet tudatában az aug. 20-ika már az Árpád-kori királyok alatt úgy élt, mint a magyar igazságnak az ünnepnapja.

A magyar igazságnak és — talán nem üres szójátékot csinálunk, mikor azt mondjuk — az igaz magyarságnak évfordulati mesgyénjén állunk ma, amikor nincs meg többé, hanem — akárcsak Mátyás király halála után — oda a magyar igazság. Az első magyar király emléknapi nemzeti ünnepet ültünk meg, amikor nincs meg többé az ezeréves haza történelmi épisége, nincs koronás király, nincs egységes magyar nemzet. A Területvédő Liga országos szerve, sajnos, csak csonkaországszerte, éppen ezekben az órákban mindenütt összegyűjti a magyarságot, hogy gyásznapot rendezzen inkább, mint örömnappal, a meghalt magyar igazság feltámasztására, hogy törvényt tegyen a múlt és a jövő fölé. Mi is, Magyar Testvéreim, összegyűlve most itt, Istennek szabad ege alatt, próbálunk igazságot osztani elődeink példája nyomán: vizsgáljuk meg és ítéljük meg először minmagunkat, azután ellenségeinket és lássuk meg végre, van-e, lehet-e reményünk az elveszett magyar igazság új életéhez? Soha erősebb és ragyogóbb jogunk ehhez a cselekedethez nem lehet, mint éppen ezen a napon, de soha nehezebben és súlyosabban ez a kötelesség ránk nem nehezedik, mint éppen ezen a napon. Milyenek is voltunk mi?

Ha Petőfi szavait akarjuk feleleveníteni, azelőtt hazánk az Isten kalapjának bokrétaja volt: tavaly viszont Európa kulturájának a szemétdombja, melyen a legszentebb emberi ideálok büzs és undorító rothadásnak indultak. Istennel kell kezdenünk és végeznünk mindent, — ezt hittük és vallottuk, — mégis engedték, hogy iskoláinkból számküszökök a vallást, templomainkat meggyalázzák, szentséges érzéseinket kigunyolják. „A haza minden előt”, — ez volt berögzítve minden becsületes magyar lelkebe, de hazug és aljas bőcsek mételeyező tanításaira felültünk annak a baiga ámitásnak, hogy nincs a nemzetek közt különbség lélekben és nincs határ a természetben, hanem mindnyájan nemzetközilek vagyunk. „A legelső magyar ember a király”, — járta a szó nálunk, az első poharunkat érte ültették, az utolsó sepp vérünkig felesküdtünk rája, s mégis a szent koronát, mely előt még a királynét megölő Bánk bán is megtört, mint ócskaságot, muzeumba löktük. Folytassam-e még a kárhözatos tények felsorolását. Részletezem-e a tulajdonjog rabló prédára eresztését, a verejtékező munka kinevelését, a családi tűzhely megbecsütelését, minden szép és jó törekvésnek kirtását, az egyén rabszolgasorsra stüyesztését és a cézári öröngösségnek minden képzeletet meghaladó tozódását? Felesleges, hiszen talán még mindenki emlékszik rájuk. Isten, hazát, királyt s minden egyebet elköttyavetyeltünk, ez tény, megszegyenítő történelmi igazság. Kész prédául állítottunk it minden aljas számítás, minden gaz rablás, minden ocsmány elpusztítás céljára. Jöhetett akarki és letiporható beantunket a sárga földig, a kloaka mocsaráig. Hiszen nem volt senkink, csak ellenségünk. Ez tengersok volt és tengersok ma is és mindig is annyi lesz. Ezek fel is használták a kedvező, még csak álmukban sem remélt szerencsés helyzetet és eljöttek.

Milyenek is voltak ők, a mi ellenségeink?

Nem szeretem a rikitó színeket sem nézni, sem alkalmazni, de azt gondolom, hogy ha irigységüket a legsárgább, vérengzésüket a legpirosabb, vadségüket a legfeketébb színnel festenek, még akkor is mindig alul maradnának a valóság szintjén. Ők, győzők! már maga ez a mondás is a legnagyobb hazugságok közé tartozik; s mi, a legyőzöttek, ez a megszegyenítő önkínzások legfájdalmasabbika. A győzők jellemzését ismét Petőfi szavaival eszközölöm, aki azt írta egykor róluk:

„Hollók vagytok ti, undok éhes hollók, s mohó étvágyal megróhantok minket...”

Igen, úgy jöttek ránk, mint holttestre a dögmadarak. S van-e, kérdem, a jogtalanságnak, a gázságnak, az elvetemültségnek, a kegyetlenségnek, van-e — halljátok meg ti, az u. n. művelt Nyugat fiai és leányai — az általános műveletlenségnek olyan aljassága, amit rajtunk, legyőzötteken, ők, a győzők, el ne követtek volna? Kifosztottak, meggyaláztak, lemezletlenítettek, megpökdöstelek, összebottoltak, halálra hurcolták bennünket és végül szerteszéjjel darabolták szerencsétlen, árva nemzetünket. Keserű fogcsikorgatások közt panaszkodhatjuk el, hogy rajtunk nem a kultúra fensőbb-sége vett erőt, hanem a legbarbárabb műveletlenség ulti véres orgiáit, melyek percerőperre fokozták a dorbézolás rendezőinek és résztvevőinek örökösé váló gyalázatát. Képzetelem előtt nő, egyre nő egy óridsi fa, a szégyennek fája, amely egykor, talán nemsokára, ledőlve maga alá fogja temetni a hazugságok, a gázságok, a bűnök legnagyobb történelmi latorját: a mi győzőinket.

Szt. István napján, a magyar nemzet ősi, nagy törvénynapján, Honfitársaim, mi is törvényt látunk. Kezünkbe fogtuk a magyar igazság mérlegét és bizony-bizony akármelyik tányérját nézzük, akár a magunk bűnös cselekedeteit, akár ellenségeink gázságait, az egyensúly meg van, a mérleg nyelve függőlegesen áll. Ha sokat szenvedtünk és szenvedünk, bőségesen rászolgáltunk; ha kegyetlenség hozzánk elősdi szomszédaink, kétszerte kegyetlenebbek voltunk mi saját testvéreinkhez; ha darabokra szakgattak bennünke, sokkal többfelé, több pártra szakadva marituk és gyilkoljuk mi még ma ia egymást. Ugyhogy halálos remegések közt tartjuk kezünkbe a meghalt magyar igazság mérlegét. Bizhatunk-e abban, hogy újra egységes lesz az ezeréves haza, mint volt a legelső magyar király keresztyén jggara alatt ezelőtt 900 esztendővel?

Erre a legnagyobb és egyszersmind a legközönségesebb kérdésre most csupán azt válaszolhatjuk: bizalmunk nemzetünk újjászülésében, hazánk egységének visszaállításában egyelőre igazán a legtisztább keresztyén reménység. Semmi, a rideg és érzékelhető valóságból vehető adatunk nincs a támogatására, egy parányi számvetés sem nyujt nekünk semmi szilárd és biztos alapot, és mi mégis hiszünk, hiszünk, hiszünk. Akárcsak dogmáinkban, melyek a tudás hideg itélése előtt lehetetlenek, de az „Ura óhajzó lélek” számára rendíthetetlen bizonyosságok. Igen, mert hitünket megalapozza egy láthatatlan, egy belső tényező: a keresztyén világrend igazságossága.

Minden bűn büntetést, minden ártatlan jutalmat érdemel: vagyis az igazság uralkodik mindenekben. Már pedig nekünk, magyaroknak, ebben a világháboruban feltétlenül igazunk volt, van és lesz. Gondoljunk csak vissza: melyik szövetségesünk, vagy ellenfelünk, akár nagyhatalom, akár kis nép, volt olyan,

mint mi, akik tisztán és kizárólagosan ezeréves hazánk védelmére, sérthetlenségéért fogtuk fegyvert és sohasem törtünk hódítási célok felé, idegen birtokokra? Velünk és ellenünk, akik voltak, azok mind áhítottak vagy gyarmatra, vagy új tartományokra, vagy hatarkiigaitásra, — tények beszélnek erről, okiratok, nem látomások ezek, — mi azonban mindig a nagy Zrínyi mondásával ajkunkon éltük a poklok minden szenvedését: „Ne bántsd a magyart!” Hátha ilyen etözmény után megtörténhetnék az, hogy mi mégis véglegesen elveszítenénk hazánk nagy részét, akkor kétségbeesve kellene eltemetnünk hitünket az erkölcsi világrend örökös uralmáról.

Ha bűnhődünk, ha a balsors sujt bennünket, annak oka nem a világháboruban tanusított hős és védekező magunktartása, hanem a forradalmak és a bolsevizmus szennyes korszakának bűnei. Ezekért a vétkeinkért, melyekhez foghatók ezeréves létünk múlt századai-ban sehol és soha nem találunk, méltán szenvedünk. Tagadhatatlan, hogy az utóbbi hónapokban ráértünk a megigazulás útjára. Régi eszményeiket, melyeket tavaly sárba gázoltunk, kezdjük fokozatosan mindig jobban visszahelyezni előbbi magasztos uralmukba. De nagy, a legnagyobb kérdés, vajjon ez a megtérés állandó-e, szilárd-e? Most, hogy ismét Zrínyi szavait használjam:

„Mindenképen próbái az Isten bennünket, Valamint az ötös tűzben arany művet.”

Ezért fontos és döntő jelentőségű feltétel újjászülésünk megvalósulása érdekében, hogy minden egyes tagja nemzetünknek azon a megbánó és megtérő uton, melyen hónapokkal ezelőtt elindultunk, mindenféle fáradság legyőzésével, minden személyes érvényesítés feláldozásával mindig és mindig előre törjön. Értjük meg végre, hogy a köznek ezen önzetlen szolgálásával voltaképpen a legönzőbb egyéni céljainkat fogjuk mindjobban megközelíteni. Hiszen az ez élet, amiben mostanság tengődünk és vergődünk, nem élet. Már pedig ezen mindaddig nem lesz jelentékeny, számottevő változás, amíg csonkák és bénák leszünk. Ha visszaáll területi épségünk, ha az ezeréves határok újra magyarokká válnak, akkor megint minden a régi lesz, mert lesznek bányáink, erdőink, gyáraink, fürdőink, szóval lesz mindenünk. Ne sajnáljuk hát a köztől ezen a téren a munkánkat, sőt ajánljuk fel minden erőnket: végeredményben csak magunkért fogunk mindent tenni, mindent feláldozni. Lehetnek közöttünk felekezeti surlódások, sajnos, vannak is; lehetnek közöttünk politikai nézeteltérések, sajnos, vannak is: lehetnek osztály- és vagyonskülönbségek, sajnos, ilyenek is vannak: de ebben a kérdésben, ebben az egyetlenben és legnagyobbban, nem szabad közöttünk lenni a legkisebb eltérésnek sem. Hogy a régi, ezeréves haza újra a maga teljes egészében visszaállíttassék, ebben minden magyarnak egyet kell érteni, ezért élünk és halnunk kell. Aki itt köntörfalazik, itélenkedik, félre áll, vagy épen-séggel ellenünk dolgozik, az ellenségünk. Itt jogosan hirdetjük, aki nincs velünk, az ellenünk van, az a magyar haza ellen harcol, az hazárduló.

De hát nincs ilyen senki közöttünk, ugy-e Magyar Testvéreim? Mi mindnyájan tudjuk azt, hogy mi veszítettük el hazánkat, tehát nekünk kötelességünk azt vissza is szereznünk. Ez szent tisztunk, melyet a végtelenségig nem halogathatunk, sem másokra, az utódokra, át nem háríthatunk. Mi szabad és egységes hazát nyertünk apáinktól és anyáinktól, tehát

fiainknak és leányainknak mi is ilyen országot tartozunk átadni. A sok ezer menekültet, házukból kiűzött bűdosót itt nálunk ideiglenesen úgy ahogy elhelyezni a legelembb kötelességünk, a messziről felénk szálló székely és palóc, szerémségi és bánási sőt hajlásokat meghallani, panaszaikkal együtt érezni hazafias feladatunk, de ez nem elég, ez csak csekélység: a menekülteket vissza kell vinnünk az ő jogos otthonukba, a leigázott rabtestvéreinket újra szabadakká kell tennünk, a tenger könnyűt és vérpatakat pedig meg kell bosszulnunk. Ne csak imádkozni, sirni, jajgatni, tiltakozni, felháborodni bírunk, hanem tudjunk éjjel és nappal céltudatosan, szilárdan dolgozni, munkálkodni, küzdeni megerősödésünkért, s majd annak idején, — ha kell, — municiót gyártani, hadsereget toborozni és rohamra indulni a mi elrablott megyéinkért.

Legelső királyunknak, Szent Istvánnak szelleme vezette szerencsétlen, árva népünket ezen a nehéz, de dicsőséges úton; a keresztény világnézetnek, az Isten országának felséges eszményei utalokodjanak köztünk, amelyek 900 éven át megtartottak bennünket a századok vérvizatai között is és kivezetnek most minket az ezernyi vészből és bajból, ha hűvek maradtunk hozzájuk. Arany János a Bach-korszakban is bizakodva látott egy „végzet, melyben volt élni hit, jog és erő”. A mai válságos, sorsdöntő időkben mi is hiszünk egy új, egy szép, egy boldog jövőben és hiszünk, amint ugyancsak ő énekl, abban, hogy:

„Mi felkelünk: a fájdalom vigasztal:
Egy nemzet gyásza nemcsak leverő”.

Millerand jegyzéke

London, aug. 21. (Nemzeti St. tel. jel.) Vashingtoni távirat szerint Millerandnak az Egyesült Államokhoz intézett jegyzéke azt mutatja, hogy Franciaország és Amerika között a lengyel-orosz kérdésben teljes az egyetértés.

A minszki béketárgyalások

London, aug. 21. A Daily Herald minszki tudósítója jelenti, hogy a lengyel békebizottság aug. 16-án Minszkbe érkezett. Az orosz bizottság vezetője, Danischewszky közölte a tudósítóval, hogy a béketárgyalások a legteljesebb nyilvánosság előtt fognak lefolyni. Szovjet-oroszország azon van, hogy minden lengyel kívánságot megvizsgáljon és az alapkövetelések kedvező megváltoztatásától sem fog elzárkózni. Szovjetországnak valóban óhajja a békét és mindent elkövet, hogy a tárgyalások esetleges meghiusulásáért a felelősséget magáról elhárítsa.

Moszkva, aug. 21. A minszki béketárgyalásokon az orosz bizottság elnöke, Danischewszky nagy beszédet mondott, mely után a meghatalmazásokat kölcsönösen kicserélték. Danischewszky hangsúlyozta, hogy Szovjetországnak sürgős békét kíván és Lengyelország függetlenségét elismeri. Nem tart igényt Lengyelország etnográfiai területeire, sőt ellenkezőleg több területet meghagy neki, mint amennyit neki az antánt hagyott. Egy újabb lengyel támadás elleni biztosítékot azonban el nem engedhet, csak az esetben, ha Lengyelország kormányzását munkás és földmives kormány veszi át.

Páris, aug. 21. (N. St. tj.) A lengyel kormány a minszki feltételeket elfogadhatatlannak tekinti s a harc folytatását elkerülhetetlennek tartja.

Bécs, aug. 21. (N. St. tj.) Varsói jelentés szerint Trockij Minszkbe érkezett, hogy maga vegye át a béke delegáció vezetését.

A lengyelek Kelet-Sziléziában

Berlin, aug. 21. (Nemzeti St. tel. jel.) A lengyel csapatok átlépték Kelet-Szilézia határát és Kattovic előtt állanak. A lengyelek Kattovic előtt megszállottak néhány helységet. A rendőrség sürgősen erősítést kért.

Berlin, aug. 21. Kattovicban a helyzet igen fenyegetően alakul. Az antantmisszió kihirdette a szigorított ostromállapotot. A lázadó tömeg megáradta a lengyel csapatok eddigi épületét, miközben a pincében levő munició felrobbant.

A Tisza-gyilkosság főtárgyalása

Budapest, aug. 21. (Nemz. St. tel. jel.) A Tisza-pör mai tárgyalását fél tíz órakor nyitja meg Zoltán László ezredes, elnök. A tárgyalás megnyitása után Litomeritzky Nándor százados, hadbíró, ügyész a következőket mondta:

— Tekintetes Haditörvényszék! A Világ című napilap legutóbbi számában cikket írt arról, 40 tanu kihallgatását kéri a Tisza-pörben. A lap szerint Dinnich Vidor nemzetgyűlési képviselő vezetésével küldöttség jelent meg a Házban a minisztereknek, ahol 8000 aláírással kérvényt nyújtottak be, hogy újabb 40 tanut hallgassanak ki a Tisza-pörben. Kéri a haditörvényszéket, hogy ezen beadvány miatt a kaonai ügyészség tegye meg kötelességét és a szükséges lépéseket.

Mondada hadbíró bejelenti, hogy két beadvány érkezett a haditörvényszékhez. Relich Richárd és Havas G. alezredestől.

Ezután a tanukihallgatásokat folytatták.

Elsőnek Makray László főhadnagyot hallgatták ki, aki elmondja, hogy gróf Colorado Manfrédnál három aktát látott, melyek a Tisza-gyilkossággal vannak összefüggésben, de

amelyek további sorsáról nem tud. Utána Lovas Elemér százados, volt város parancsnok kihallgatása következik.

Mondada: Emlékszik arra tanu, hogy ez évi január 25-én a bécsi hajón két egyént tartóztattak le? Mit tud erről?

Lovas elmondja, hogy azon a napon tényleg utazott a bécsi hajón egy Ormós Ede nevű ember a fiával. A hajónak egy utasa figyelmeztette a vizsgáló hadnagyot, hogy Ormósék három csomag kommunista röpiratot hoznak Bécsből és velük jön egy Wild nevű osztrák kapitány is. A hadnagy Ormósékat letartóztatta és a három csomagot elkobozta. Ormós bevallotta, hogy az egyik csomagban röpiratok voltak a Népszavának, a másikban újságcikkek egy Szabolcsi nevű embernek, a harmadikban az Ember egyes számai Huszár Károly miniszterelnöknek szánva. A csomagok további sorsáról nem tud. Azután Jeszenszky Elemér hadnagyot hallgatják ki, aki elmondja, hogy a forradalom idején a váci vonalon tengerészkatonaikat hallott beszélni, akik részleteket mondtak el egymásnak Friedrich István beszédéből, melyet a Nemzeti Tanács ülésén mondott el. A tárgyalást hétfőn folytatják.

Vasuti szerencsétlenség Kabán

Egy halott, hét sebesült

Szent István napján reggel a kabai vasuti állomástól alig 2 percre nagy vasuti szerencsétlenség történt, melynek csak a véletlen folytán nem lett több és súlyosabb áldozata. Részletes tudósításunk a következő:

Tegnapelőtt reggel a rendes időben indult el Kabáról Debrecen felé a budapesti vegyesvonal. A vegyes vonali szerelvény a mozdony után mindjárt több teherkocsit is vontatott, melyeknek egyike idézte elő a szerencsétlenséget. Ugyanis a háború alatt igen megrongálódtak a kocsik s egy ilyen megrongált vagonról, Kaba állomás előtt 2 percnnyire leesett. menetközben az egyik féktuskó, mely a kerék és sín közé kerülve kiugrást idézett elő. A kiugrott kocsira rászaladt néhány teherkocsi s az nagy recsegéssel tönkre zúzódt. Mindez a pár pillanat műve volt, a mozdonyvezető azonban mégis észrevette és hirtelen megállította a vonatot és így elkerülte a nagyobb veszélyt. A vonaton nagy pánik támadt az utasok közt, azonban csakhamar lecsillapult az utazók izgalma.

A karambol következtében 8 teherkocsi összetört, a pályatest pedig mintegy 30 méter hosszúságban megrongálódott, ezenkívül 8 ember megsebesült, kiket a Debrecenből küldött segélyvonat szállított Debrecenbe. A segélyvonaton érkeztek meg azok a pályamunkások, kik azonnal hozzáláttak a vonatroncsok eltakarításához s a pályatest rendbehozatalához. A karambol következtében egész nap csak átszállással lehetett a személyforgalmat lebonyolítani, azonban a megrongált pályatestet sikerült az éjjeli órákban rendbe hozni. A vizsgálat megindult, hogy kit terhel a felelősség? A háború alatt azonban minden kocsit annyira megrongálódott, hogy nem csoda, ha ilyen kalamitások történnek. A máv. kára körülbelül 4—5 százezer korona.

Lapunk zártakor értesülünk, hogy a katasztrófa egyik áldozata a délelőtti órákban meghalt.

Az új termésrendelet

Minden ellátatlan hatósági ellátásban részesült

Budapest, aug. 21. (Nemzeti St. tel. jel.) Teleki Pál miniszterelnök ellenjegyzésével a hivatalos lap tegnapi száma hozza az új termésrendelet, amely az ellátatlan lakosság élelmezésének biztosítására az 1920 évi buza, rozs és kétszeres termést zár alá helyezi. A hatósági ellátás a jövedelemre való tekintet nélkül az összes ellátatlanokat illeti.

Nem mozgósítunk

Páris, aug. 21. (N. St. t. j.) A francia újságírók meginterjúvolták Praznovszky Iván magyarországi meghatalmazottat, aki kijelentette, hogy a magyarországi mozgósítárról szóló hír teljesen alaptalan.

Románia közeledik?

Páris, aug. 31. (Nemzeti St. tel. jel.) A román kormány a keleti helyzetre való tekintettel kérte a francia kormányt, hogy Románia és Magyarország közötti kapcsolat újra felvételét közvetítse. — A francia kormány azonnal megtette a szükséges lépéseket Budapesten. — Románia kívánságához Budapesten hozzájárultak.

A közalkalmazottak étkezdéje

A beszerzési csoport étkezdéjét 1920 szeptember 1-én megnyitják. Kedvezményes el látásra jogosított csoporttagok és menekültek jelentkezhetnek az Uranus mozgóban levő irodában mindennap délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Felvilágosítások ugyanott kaphatók.

A Területvédő Liga ünnepélye

Szent István ünnepe a Területvédő Liga napja volt. A Területvédő Liga ismét ezébe juttatta Debrecennek a letaposott, sokat szenvedett Erdély, Felvidék, Bánát lakóinak fájdalmát, nélkülözését, szenvedését, hogy annal dacosabban és rendületlenebb bizalommal kiáltja oda a világnak, hogy

— Nem, Nem, Soha!

Reggel István király napján minden keresztény templomban ünnepélyes istentisztelet volt. Délelőtt 11 órakor a Kossuth-szobor előtt volt ünnepély, amelyen Hubert Ottó városi és Szomjas Gusztáv vármegyei főispán vezetésével a társadalom előkelőségei is megjelentek.

Először a Szent László dalárda énekelte el a Hymnuszt, majd dr. Bessenyei Lajos ref. főgimnáziumi tanár mondott magas gondolatokban bővelkedő gyönyörű beszédet. (Szép beszédét kivonatossan vezető helyen közöljük.)

Utánna Angyal Samu erdélyi menekült igazgató a Területvédő Liga nevében beszélt, Ecsetelte Erdély magyarságának szenvedését, amit csak azért kellett elszenvedniük, mert magyarok, és pedig hazájukhoz hű magyarok voltak és maradtak.

Elvették ugyan ellenségeink Csaba királyfi földjét, a vadregényes Erdélyt tőlünk, el a büszke Kárpátok havas csúcsait, el Magyarország Eldorádóját, a tejjel mézzel folyó Bánátot, de visszaszerezzük, ha kell, fegyverrel is. Hiszünk az Istenben, hogy ez meg is történik s ezereves Magyarországnak ismét egységes lesz. Beszéde után a Szózatot énekelte a közönség.

árpa mennyiségnek és a múlt évi termési tengeri mennyiségnek 30 százaléka. Ehhez képest az árpa és a múlt évi termési tengeri adásvétele iránt a jelen rendelet hatályba lépte előtt kötött és az áru átadásával még nem teljesített ügyletek e 30 százalék erejéig hatályukat veszítik és a termelő köteles ezt a mennyiséget a szállítás eszközölése végett az áruforgalmi bizománycsának és pedig az árpát a 6060—1912. M. E. sz. rendelet szerinti áron, a csöves tengeri mázsánként 170 K, a morzsolt tengeri mázsánként 200 K térítési áron átadni.

A termelő árpát és múlt évi termési tengerit a belföldi forgalomba szabadon csak úgy adhat el, ha az eladott mennyiség 30 százaléknak megfelelő mennyiséget egyidejűleg az áruforgalmi bizománycsának átad.

Egyebekben a Budapesti Közhíj aug. hó 20-iki számában közzétett rendeletben nyelhető tájékoztatás. A hatósági lisztellátás újabb szabályozására vonatkozó közlemény a helyi lapok aug. 24-iki számában fog megjelenni.

Közélelmezési ügyosztály.

Színház

Színházi és mozgósínházi irodák jelentése.

* Ma új műsor a Kristály kabarében felépnek Horváth Ottó, Keleti Sára, Varga Simi és a többi szerződött tagok új számoskal. 12 óráig saját világítás.

* A Tizennegyedik (az utca fia) Star film) amerikai történet 5 felvonásban írta a korán elhunyt nagy tehetségű városunk szülője Falk Richard. Elsőrangú rendezés és a szereplők magas színvonalai teljesítménye mellett a Star képeknél ezuttal a technikai fejlettségű nagy szerepet játszik. Mattyasovszky Ilona és Petrovits Szeptiszlav a főszerepekben kitűnnek. Bemutatja vasárnap az Urania. — Előadások: 3j 5, 7 9 órákor.

* Burlingtoni Jaguár II. ma vasárnap utoljára az Apollóban.

* Hegyek alján Dálibert operája után dráma 5 felvonásban, ezt ragyogó szépségű Star filmet ma utoljára mutatja be az A rany-Bika.

* A mozgóképfőhét kezdve, arra való tekintettel, hogy a város villanyszolgáltatás II órákor sse megszűnik előadásait 6 tól nyolcig és 8 tól 10-ig tartják meg.

* A mozgóképfőhét műsorai: Az Apollóban Mária Magdolna (bibliai történet 5 felvonásban) főszereplő: Heana Leonidoff. — Az Uraniaiban: a Tizennegyedik amerikai történet 5 felvonásban, főszereplők: Mattyasovszky Ilona és Petrovits Szeptiszlav. — Előadások 6 és 8 órákor.

Férfi és női szabómesterek felkértek hogy ma, vasárnap délelőtt 10 órákor az Ipartestület dísztermében tartandó fontos értekezleten megjelenni sziveskedjenek. Tárgy: Elnöki jelentés a tisztviselők ruházata kérdésében, árszabály tárgyalása. A tárgy fontosságára való tekintettel minden tag jelenjen meg. Koros szakosztályi elnök.

URANIA	APOLLO
Vasárnap Olasz film Szerenáda Egy művész tragédiája 4 felvonás. Főszereplő Clarette Rosai Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.	Vasárnap Burlingtoni Jaguár II. Amerikai kalandor történet 6 felvonás. Főszereplők: Pearl White Robert Robertson Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.
ARANY BIKA MOZI	
Vasárnap Star film. Irta Falk Richard a Tizennegyedik (az utca fia) Amerikai történet 5 felv. Főszereplők: Mattyasovszky Ilona, Petrovics Szeptiszlav. Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.	

Szőlőprések eladók!

100 és 300 literesek teljesen vastartó szerkezettel, felsőnyomással, 7 és 8 acéiszeges hármas erőátviteli könnyen kezelhető a víznyomásu sajtokkal egyenlő erő kifejtésű presszerkezettel

Trnka gépműhely

Barna-utca 3. szám.

Szabó János

uri szabósága és egyenruházati cikkek raktára Püspöki palota. (Nagytemplommal szemben.)

A vörös boszorkány

IV-ik rész. Az igazság diadala
Ma, vasárnap délután 3, 5, 7 és 9 órákor kerül bemutatásra

Meteor mozgóban.

Pénztárnyitás d. e. 10 órákor.

TEGDÉS JÁNOS

Női, férfi és katonai egyenruhát és elegáns sapkákat jutányosan készít PÉTERFIA-UTCZA 60. SZÁM.

Eladó sestet-kerti szőlők!

Leszállított árak !!

Az Andrássy-ut 22 számú nyaraló mellett, nagyon szép helyen. 427 négyszögöl termő szőlő, épület nincs rajta, ára 84 ezer korona.

Poroszlay-ut 63. sz. 810. négyszögöl termő szőlő, pajtával, ára 105 ezer korona.

Poroszlay-ut 65. sz. 613. négyszögöl termő szőlő, kis pajtával, ára 84 ezer korona.

Poroszlay-ut 81. sz. termő szőlő, 712. négyszögöl, szerényebb lakóházzal, ára 130 ezer korona.

Poroszlay-ut 83. sz. 712. négyszögöl termő szőlő szerényebb kis lakóházzal, ára 120 ezer korona.

Ezen szőlők felett is a Nagy Lajos Országos Adásvételi Vállalat rendelkezik, ott köthető meg a vétel, ott teendő le a foglaló, Iroda: Veres-utca 9. sz.

Telefon: 13—76.

16493—1920.

Hirdetmény

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező földbirtokok közül 1920 augusztus 27-én, délelőtt 10 órákor a városháza kistanács-termében megtartandó nyilvános árverésen bérbe fognak adni.

1. 1920. október hó 1-től 1923. szeptember 30-ig terjedő 3 évre a pallagi III. számú ugynevezett Sárkut tanyai 430 kat. hold és 921 négyszögöl földbirtok.

2. 1920 október hó 1-től 1921 szeptember 30-ig terjedő egy évre, az özv. Kovács Lajosné örökösaitől megvásárolt 5 hold és 132 négyszögöl területű kónyai majorsági földbirtok.

Az árverési feltételeket a hivatalos órák alatt a városi számvevőségél bárki megtekintheti.

Debreczen, 1920 aug. 19.

Városi tanács.

E HIRDETÉS

minden gyógytárt - minden drogériát - minden fűszer, cukorka és csemege kereskedőt érdekel!

Papirhiány miatt papirzacskógyári üzememet beszüntetem!

Raktáromon levő csemege és gyógytári papirzacskóimat 25 százalék engedménnyel kiárusítom!

Papírvágógép, németországi elsőrendű gyártmány eladó!

Nagy Lajos Iroda Veres-utca 9.

Keros Sándor

Térfi-szabó üzletében Plac-u. 60. Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Bélyegzőgyár és vésőintézet

PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.
Telefon: 1365.

Bükk tűzifa és szerszámfa, Darabos és oltott mész, Portland cement, kátránypapír fedélcserép állandóan beszerezhető

Bartha István

tűzifa és építkezési anyagkereskedőnél Ispotály-utca 3b Telefon 785

Ki akarja megvenni a Kandia-utca 11. számú házat?

220 ezer koronára van elővásárlási jogom e házra telekkönyvileg bekebelezve

Ugyanannyiért odaadom bárkinek

csupán csak az eddig feimerült készkiadások térítendőek meg, melyek körülbelül 5 ezer koronát tesznek ki.

A vevőnek semmi más költsége nincs!!!

Nagy Lajos adásvételi vállalat Veres-u. 9.

Társakat vagy szakember vállalkozót keresek három milliós jövőjű szabadalmazott iparcikkek gyártásához.

Higiénikus fakoporsó

összehajtható gőzfürdő, mindennemű betegségszoba gyógy-gőzfürdő, gek ellen és önműködő

szobalevegő tisztító,

por-, gőz-, füstszívó, emésztő készüléket gyártanak.

Értekezni szerdán a szabadalmazott vegyészeti gyábadalom tulajdonossal: **Toha Ferencz és Társa** rában, Baross-utca 14. szám.

GYÁSZESETEK ALKALMAVAL FORDULJON BIZALOMMAL

FEHÉRTÓI BELA

temetkezési intézetéhez. Debreczen, Dégenfeld-tér 4.

Hol temetése a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig a legolcsóbb árban személyes felügyelet mellett eszközöltetnek. Exhumálást és hulla szállítást vállalunk. Koszorúk választékban.

Ha olcsó és izléses virágcsokrot, kosarat, koszorút akar az vásároljon kizárólag

Rózsa Virágcsarnokba

Kossuth-utca 2. sz. (Városháza épület.) Művirágkoszorúk viszonteladásra a legolcsóbb gyári árban.

Eladó a Bodán potom árért

1064 négyszögöl föld, rajta egy kis lakás, mely kevés javításal lakhatóvá tehető, egy szoba, konyha, az egész rögtön átvehető

ára 20 ezer korona!

Van pedig a Boda-szőlőskertben a IV-ik dűllőben, azelőtt az ifj. Monori Imre ur tulajdona volt, éppen szemben van a Monori család fehér bádógtetős nyaralójával. Van benne néhány gyümölcsfa, szőlőtelepítésre igen alkalmas lenne.

A „Boda szőlőskert” a Debrecen-Böszörmény között levő Zelemér megállóhoz gyalog 20 perc járás.

Ezen ingatlan felett is a Nagy Lajos Országos Adásvételi Vállalat rendelkezik, ott köthető meg a vétel, ott teendő le a foglaló.

Iroda: Veres-utca 9. szám.

KISS FERENCZ női szabó

Piac-u. 56.
Iszemes munkát jutányos áron készít. Szakszerű szabászat. Tanítást is elfogad volt Molnár-öög szabásza.

Megérkezett!

BLATTNER GYULA

üzletében Debreczen Ferencz József ut 89.
„ROYAL” szállodával szemben.

Alapítási év 1801.

AJÁNL:

Mindenemü üveg és porcellán árukat, tábla üveget. Gittet raktáron tart. **Pontos és gyors kiszolgálás, előnyös bevásárlási forrás viszonteladók számára.**

Üvegezés és képkeretezés.

15736—1920.

Hirdetmény

Debreczen város tulajdonát képező földbirtokok közül **1920 augusztus 27-én, délelőtt 9 órakor** a városháza kistanács-termében megtartandó nyilvános árverésen az alábbi földbirtokok fognak bérbé adatni:

1. 1920. október hó 1-től 1923 szeptember 30-ig terjedő 3 évre a Börbokra nevű halápi 10 hold és 1112 négyszögöl területű kaszálóbirtok.

2. Ugyanazon bérleti időre a Deák-féle 18 hold 800 négyszögöl területű halápi kaszálóbirtok.

Az árverési feltételeket a hivatalos órák alatt a városi számvevőségénél bárki megtekintheti.

Debreczen, 1920. aug. 19.

Városi tanács.

ÁLLANDÓ NAGY BUTOR KIÁLLÍTÁS!

Dus választék, saját készítésű modern lakberendezési cikkekben u. m.: háló, ebédlő, uriszoba valamint ülő butorokban. —
Olcsó butorokban is nagy választék

Killer Ede butorgyáros cégénél

Ferencz József-ut 68.

Pálinkafőző üstök és mosó üstök

vörösrézből megrendelhetők

Máthé András

rézműves mesternél, Ujpest
Zrinyi-utca 10.

Blattner József üveg, tükör és porcellán kereskedése, üvegezési és képkeretezési vállalata. **Csapó-utca 1. szám.** Raktáron jelenleg kész ablakok, vizes és boros poharak, lámpacsövek, gummiárúk stb. Viszonteladónak engedmény.

Borsajtók, szőlőzuzók, tengeri morzsolók, ekék, vetőgépek, gazdasági szekerek azonnal beszerezhetők a

Debreczeni

Mezőgazdasági Gépgyár

Részvénytársaságnál

(Gyártelep: Varga-kert, Déli sor 19. szám. a.)

Ugyanott kerékráf megszorítások hidegen sajtoló ráffelhuzó gépen néhány perc alatt eszközölhetők.

Zákány József

fuvarozási vállalata

PIACZ-UTCZA 43. SZÁM.

Új lisztkönyveket előjegyzésre elfogad

Böör Kálmán

fűszer és csemege kereskedése. **CSAPÓ-U. 39. SZ.**

A Mester-u. elején a Mester-u.-ból benyúló legelső utcában, a Mester-u. sarkához 3-ik ház a

Garay-u. 28. számú

szép magas, földszintes ház eladó, modern 3 szobás utcai lakással, előszoba, konyha, kézikamara, felszerelt fürdőszoba, belső angol klozet, teljesen alapinóezve, ezen utcai lakásban lakik a ház tulajdonos urnöje és ezen lakrészt összes mellékhelyiségeivel május 1-re át lesz adva a vevő részére beköltözhetőre.

Ha azonban a vevőnek szüksége volna lakásra, úgy részére rögtön kiüríthetünk az udvari többi lakrészekből egy szobát és egy világos pincésobát

3 épület, több lakosztály, villanyvilágítás, jó vízi szivattyus kut, vízvezeték-csatorna bevezetve, külső angol klozetek, letéglázott udvar.

ára 320 ezer korona

E ház érdemes a megtekintésre!

Ezen ház felett is a Nagy Lajos Országos Adásvételi Vállalat rendelkezik, ott köthető meg a vétel, ott teendő le a foglaló.

Iroda: Veres-utca 9. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK.

12 személyes
108 darabból álló tömör ezüst evőeszköz eladó — Arany János-u. 57.

Eladó
zsák 6 darab és 3 darab szalma zsák. Szappanos-utca 24

Czuczai
ondódi 31 hold föld tanyával, Ondódon 15 hold föld tanya nélkül azonnal kiadó özv. Kéky Sándornénál.

Rákóczy-utca 23. sz.
ház eladó. (Cim a kiadóban.)

Kocsis
tanyás, családos ki a szőlő munkát is érti azonnal felvétetik. Debreczeni Gazdák Bankja, Kossuth-utca 17.

Német
kisasszony nagyobb lány mellé felvétetik. — Szent Anna-u. 7.

Kerések bérletet
5-től 50 holdig mikepéresi és szoboszlói köves utak közötti részen. — Cim a kiadóban.

Egy
két kerekű 4 üléses taliga és két lóra való lószerszám eladó. Riesz kocsi-gyárban.

Simonffy-utca 19. sz.
ház eladó. (Cim a kiadó.)

Eladó
Petőfi-téren 7 és 8. szám alatti ugynevezett — Telekdy-fürdő összes kávéházi, fürdő berendezéssel együtt. Értekezhetni Debreczeni Gazdák Bankja Kossuth-u. 17

Kerések
azonnali beköltözésre teli hónapokra május elsejéig magas díjazással három négy szobás villát Simonyi uton vagy villamoshoz közel. Cim a kiadóban.

Boroshordók
és 15.000 téglá eladó. — Vár-utca 8.

Álalmi vétel!

Rögtön beköltözhető
szép kis családi ház!

Lakó nincs!

Egy kat. hold (1600 négyszögöl) szőlővel!

Gyümölcsösse!

Istálló is van!

Csapó-kert-Árponyi-utca 18-20 szám.

1600 négyszögöl szőlőben elsörendű csertéglából épített, cseréppel fedett szép kis ház, benne 2 szoba, konyha, üvegezett veranda és pincze.

Külön egy szobás vincellér lakás.

Van továbbá nyári konyha, téglából épített istálló 4 lóra, belső szénapadlással, kocsiszín és külön szénatartó raktár, 15 szekér széna befogadására, sertésöl 6 darab sertésre.

Ára 185 ezer korona!

Az egész ingatlan, összes tartozékaival együtt rögtön át lesz adva a vevőnek beköltözhetőre!

Ezen ingatlan felett is a Nagy Lajos Országos Adásvételi Vállalat rendelkezik, ott köthető meg a vétel, ott teendő le a foglaló.

Iroda: Veres-utca 9. szám.

Hivatalos órák állandóan egész nap.

Telefon 13-76.

Kátránypapír

Oltott mész

Darabos mész

kiseb-nagyobb mennyiségben azonnali szállításra megrendelhető

Bartha István

építkezési anyag kereskedőnél
Ispotály-ut 3b. **Telefon 785.**

GEBAUER KAROLY ÉS TARSA

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA, KOSSUTH-UTCZA 2. SZÁM.

Alapított: 1868. évben.

Temetéseket a legolcsóbban eszközöl a leg-egyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig. **TELEP: Homokkerti, Hid-utca 8. szám.**

Ha szép akar lenni? Korzó arczkrekrét és szappant használjon!

PARFÜMÖK prima minőségűek. Pipere szappanok. Mindenféle piperecikkek. kötszerek, irrigátor felszerelések, gummi áruk, GAZDASÁGI CZIKKEK, kroatín stb. legolcsóbban szerezhetők be a

Korzó Drogueriában Piac-utca 42.

KÖZGAZDASÁG

A HAJDUFÖLD VASÁRNAPI
MELLÉKLETE
ROVATVEZETŐ
BIRÓ PÁL

Buza, rozs és kétszeres zár alá vétele.

A m. kir. miniszterium 6923—920. számú rendeletével az ellátatlan lakosság élelmezésének biztosítása végett az 1920. évi buza, rozs és kétszeres termés zár alá vételét rendelte el és afelől a termelő csak megszabott korlátok közt rendelkezhetik.

A termelő köteles feleslegét az Áruforgalmi részvénytársaságnak 1920. okt. 15-ig megvételre *felajánlani* és hozzá intézett felhívásra közcélokra *beszolgáltatni*.

Munkabér címén búzát, rozst vagy kétszerest kiszolgáltatni ipari munkáért egyáltalában nem, mezőgazdasági munkáért is csak azok részére szabad, kiknek ez konvenció, aratórész és cséplőrész címén szerződésileg jár. Időszaki munkás munkabérijárandóság címén búzát, rozst vagy kétszerest nem igényelhet.

Mindazok, kik haszonbér, aratórész, cséplőrész, konvenció vagy más címen kapnak a termelőtől búzát, rozst vagy kétszerest, ebből a járandóságból csak annyit használhatnak fel, amennyi őket 1921. aug. 15-ig megilleti és pedig gazdasági munkás vagy cselédnek havi 25 kg., egyébként havi 20. kg. fejadag alapvétele mellett.

A községi előljárásnak ide vonatkozó határozata ellen 8 napon belül a vármegyei közlelmezési miniszteri kirendeltséghez lehet felelkezni.

A termelő a buza, rozs és kétszeres felett a jelen rendeletről eltérően sem szemes, sem őrölt állapotban nem rendelkezhetik.

Amennyiben a termelő a reá kivett buza, rozs, kétszeres mennyiséget gazdasági érdekeinek sérelme nélkül beszolgáltatni nem tudná, a kirendeltség engedélyével a kivett mennyiség egy részét (indokolt esetben a kivett mennyiség egynegyedénél nagyobb részét is) árpában is leróhatja; köteles azonban minden 100 kg. buza és rozs helyett 130 kg. árpát beszolgáltatni.

Kivételes esetben a közlelmezési miniszter megengedheti, hogy minden 100 kg. buza és rozs helyett 200 kg. csöves tengerit szolgáltatson be a termelő.

Határidő 1920. okt. 15. A buza, rozs és kétszeres szabad forgalmára vonatkozó rendelet *hatályát veszti*.

A jelen rendelet életbelépte előtt kötött adás-vételi jogügyletek, ha még nem teljesítettek, *érvénytelenek*.

Az adott vételár, előlegek visszakövetelhetők.

Az adózás új rendje

Minden gondolkodó ember tudja, hogy az állam sem lehet kivétel az aconómia azon szabálya alól, hogy a kiadásnak arányban kell lennie a bevétellel. Ha nem így van, ha a kiadások összege meghaladja a bevételek összegét, ideig-óráig tarthatja ugyan magát az

államháztartás, de végeredményben matematikai pontossággal elkövetkezik mégis az államcsőd. Azzal pedig természetesen együtt jár az államalkotó egyedeknek, a polgároknak anyagi romlása is. A háború előtti Magyarország 20 millió állampolgárára a 4 milliárd napi államadóság 320 millió korona kamatja és 1500—1600 milliós állami budgetje mellett jutott fejenként 100 korona állami adó. A mai Csonkamagyarország 10 millió állampolgárára a 40 milliárd államadóság 32 milliárd új-kamatja és a 3—4 milliárdra növekedett állami költségvetés mellett jut fejenként 800 korona állami adó.

Ilyen rettenetes állapot mellett mindenkinek be kell látnia, hogy a józan ésszel ellenkeznek, sőt egyenesen állami létünk ellene merénylet volna egy olyan kormányakció, mely a népszerűség kedvéért újabb kölcsönökkel és nem radikális eszközökkel iparkodnék az államháztartás mérlegének serpenyőjét helyrebillenteni. Nagyon természetesen tehát, hogy a pénzügyminiszter kénytelen volt az országos restauráció legelső időszakában mindenekelőtt az adózás új rendjét megállapítani, kénytelen volt olyan adózási rendszert, olyan új adókulcsot behozni, amely ne csak a mostani pénzügyi válságból segítse ki az országot, hanem a nyugodt fejlődés biztos alapjául is szolgálhasson. A nemzetgyűlés megszavazta és elfogadta azt az új, az ország érdekeinek megfelelő adózási rendet és pár nap múlva megjelenik a végrehajtást tartalmazó miniszteri rendelet, melyből érezni fogja minden egyes polgára a hazának, hogy rendkívüli és rettenetes nehéz időkben élünk. Nehéz időkben, melyekben önfeláldozásig menő áldozatkészséget követel a haza mindnyájunktól, melyekben a közterhek viselése alól való kibúvás teljesen egyenlő értékű a hazaárulással. Rég elmúlt már a boldog idő, amikor magyar vírus volt adót nem fizetni, amikor nem sokat jelentett az államkincstárt kijátszani.

Az új adózási rendnek meg van az a megbecsülhetetlen előnye hogy a lehetőség legvégső határáig igazságos. Igazságos, mert nem a kis ember nyakába szózza, ugyszólván az összes közterheket, hanem a progresszivitás elvéből kiindulva fokozatos hozzájárulást követel. A kis ember csak a maga adóját, a reá és családjára eső részfizető, míg a módosabb vagyona és jövedelme arányában már fedezi a nincstelen szegényekre és munkaképtelenekre eső 800 koronát is. És eleget tesz ezenkívül annak a kétségbevonhatatlan igazságnak is, hogy a háború forratagában harácsoló illegitim vagyon nem a falánk habzsolót, hanem a hazát, az államot, a közt illeti. A világháború óta szerzett homályos eredetű vagyonoknak 80 százalékat lefoglalja az új adóörvény, s egy csapásra véget vet annak a kiáltó igazságtalanságnak, hogy a posztócsaló, papirbakkancsszállító Neumannok és Schwarczok az olasz és francia Rivierán és Abbáziában pocsékolják el az államkincstártól kilopott milliókat. Ha tehát súlyos és nyögésig terhes adókat fogunk is fizetni a jövőben, nem lesz okunk mégsem az elégedetlenségre, mert arányosan és az igazságnak megfelelően fizetjük azokat.

Bizonyosra vesszük, hogy a keresztyén magyar állam esküdt ellenségei ezt a kínálózó alkalmat sem fogják elszalasztani és alattomos módon, válogatott trükkökkel fognak adóellenes hangulatot, zúgolódást és elégedetlenséget szítani. Bizonyosra vesszük azonban azt is, hogy minden keresztyén magyar ember tudatában van annak, hogy az ország keresztyén jellege a saját élete és boldogulása függ az új alapokon felépült adózási rendszerből és nem fog a hadimilliók elvesztéséért bosszút esküdt agent provocateurök izgatásainak felülni. Saját maga és családja iránti erkölcsi kötelessége, a sokat szenvedett haza iránt való honfiumi tartozása és becsületbeli adóssága mindenkinek az adózás új rendjében való megnyugvás.

Az 1920. évi buza, rozs és kétszeres termés zár alá vétele.

A 6923—1910 M. E. sz. kormányrendelettel az ellátatlan lakosság élelmezésének biztosítására az 1920. évi buza, rozs és kétszeres termés zár alá helyeztetett. A zár alá helyezett buza, rozs és kétszeres termésből minden termelő (tulajdonos, bérlő, részes művelést vállaló stb.)

a) Köteles közzükségleti célokra beszolgáltatni azt a mennyiséget, amely a 4787—1920 M. E. sz. rendelet alapján rá kivettelett.

b) Jogosult külön engedély nélkül felhasználni azt a mennyiséget, mely saját házi és gazdasági céljaira a mostani nehéz viszonyok által megszabott legnagyobb takarékoság szem előtt tartásával szükséges.

c) Köteles az a) és b) pontban említett mennyiségen felül még rendelkezésére álló mennyiséget (feleslegét) közellátás céljaira a 6060—1920 M. E. sz. rendeletben megszabott áron az Áruforgalmi r.-t.-nak legkésőbb 1920. október 15-ig megvételre felajánlani és beszolgáltatni. Munkabér címén búzát, rozst vagy kétszerest kiszolgáltatni ipari munkáért egyáltalán nem, mezőgazdasági munkáért is csak azok részére szabad, akiknek ez konvenció, cséplőrész, vagy aratórész stb. címén szerződésileg jár. Időszaki munkás természetben ellátást az alkalmaztatás tényleges időtartamára kaphat ugyan, de munkabérijárandóság címén búzát, rozst, vagy kétszerest nem igényelhet. Az esetleg szerződésileg kikötött ily járandóság, vagy más terményben, vagy készpénzben térítendő meg. Azok, akik haszonbér, aratórész és konvenció stb. címén kapnak a termelőtől búzát, rozst vagy kétszerest, ebből a járandóságból csak annyit használhatnak fel, amennyi őket és azon személyeket, akiknek eltartásáról gondoskodni kötelesek 1921. augusztus 15-ig megilleti. És pedig a szerződött gazdasági munkásnak vagy cselédnek havi 25 kgr. egyébként pedig havi 20 kgr. fejadag alapul vétele mellett. A termelő a haszonbér és konvenció címén kikötött járandóságból a jogosultaknak csak az előbb meghatározott mennyiséget jogosult kiszolgáltatni, míg a különbözetest a 6060—1920 M. E. sz. rendeletben megszabott térítési ár szerint készpénzben vagy más terményben köteles nekik megtéríteni.

A termelő az így visszatartott terményt a reá kivett mennyiségen felül közcélokra beszolgáltatni köteles.

Egyébként a termelők buza, rozs és kétszeres termésével a jelen rendeletről eltérően sem szemes, sem őrölt állapotban nem rendelkezhetik, azt más célra fel nem használhatja, fel nem dolgoztathatja, el nem idegenítheti. A termelő a házi és gazdasági szükségletére visszatartott készletből csak a házi és gazdasági szükségletére a fentiek szerint felhasználható mennyiséget őröltheti fel.

A vetőmagnemesítéssel foglalkozó gazdaságok kötelesek egész buza, rozs és kétszeres feleslegüket a földmívelésügyi miniszter által megállapított áron kizárólag vetési célokra a földmívelésügyi miniszter rendelkezésére bocsátani.

A 4787—1920. M. E. sz. rendelethez a buza, rozs és kétszeres szabad forgalmára vonatkozó rendelkezési hatályukat vesztik. A jelen rendelet életbelépte előtt buza, rozs és kétszeres adás-vétele iránt kötött jogügyletek, amennyiben még teljesítve nem lettek, érvényüket veszítik. Ilyen jogügyletek alapján adott vételár előlegek és egyéb szolgáltatások visszakövetelhetők. A termelő birtokában levő azok a buza, rozs és kétszeres készletek, amelyekre vonatkozó ügyletek érvényüket veszítették, az mint nyilvánvaló felesleg közcélokra igénybe vétetnek. Ezeket a készleteket úgy az eladók, mint a vásárlók 1920. augusztus 31-ig az Áruforgalmi részvénytársaságnak bejelenteni kötelesek. A kereskedelmi örüléssel foglalkozó malmok gabona és őrlemény készletei közcélokra igénybe vétetnek. Az ilyen malmok gabona és őrlemény készletüket az Áruforgalmi részvénytársaságnak augusztus 25-ig bejelenteni tartoznak.

A kenyérmagvakban mutatkozó hiány pótlására közcélokra igénybe vétetik a termelő által már eladott, de még el nem szállított

HIREK

Házi menekültnek

kellene most lenni minden tehetősebb háznál, házi menekültnek, akit becézünk, féltünk, istápolunk. Házi menekültnek, akit kiűztek otthonából, elkergettek birtokából és senkije és semmije nincs a nagy világon, csak mi, akik befogadtuk. Valamikor volt már házi Petőfink, házi honvédunk, házi léngyelünk, legyen most házi magyarunk, házi menekültünk. Akkor sem jártak jobb idők fölöttünk, akkor sem voltak rosszabb emberek, mint most, mégis minden második magyar háznál dugtak, rejtettek, féltettek valakit, aki az övék volt. akivel együtt éreztek, együtt zokogtak, keseregtek és reménykedtek. Aki az édes otthon helyett a számkivetés keserű kenyerét választotta inkább, aki lemondott a nyugalomról, jólétéről és kényelemről, semhogy hűséget esküdjön a hitvány ellenségnek. Megérdemli tőlünk, hogy megbecsüljük, szeressük és házukba fogadjuk... Ugy kellene enni, hogy minden tehetősebb magyar háznál egyen most egy házi menekült.

Vasárnapi istentiszteletek

A református templomokban: Nagytemplomban délelőtt 9 órakor predikál Szele György lelkész, délután 3 órakor kátét magyaráz Márton Sándor segédlelkész. Kistemplomban délelőtt 9 órakor predikál Konrad Zoltán segédlelkész, délelőtt 11 órakor predikál Könyves Tóth Kálmán lelkész, délután 3 órakor kátét magyaráz Konrad Zoltán segédlelkész. Kossuth-tcai templomban délelőtt 9 órakor predikál Kalmár Dániel segédlelkész, délután 3 órakor kátét magyaráz Moinár Béla theologus. Árpádtéri templomban délelőtt 9 órakor predikál dr. Ferenczy Gyula egyetemi tanár, délután 8 órakor kátét magyaráz Almássy Márton segédlelkész. Ispótlay templomban délelőtt 9 órakor predikál dr. Révész Imre lelkész, délután 3 órakor kátét magyaráz Kalmár Dániel segédlelkész. Homokerti imaházban délelőtt 9 órakor predikál Kovács János vallásitanító lelkész.

A római káth. templomban 6, 7, háromnegyed 11 és fél 12 órakor csendes misék, 9 órakor nagymise, utána szent beszéd. Délután litánia és szent olvasó.

— **Jótekonyság.** Holott annyi felől igénybe van véve az áldozatkészég, a jótekonyságnak forrása nem apad ki, sőt mindig gazdagabban buzog. Így a közelebbi napokban Balogh István presbiter és neje ispotályi szegényeink számszájkainak megöltésére kb. 500 korona értékű szalmát, továbbá Kiss Bálint és felesége kb. 100 korona értékű burgonyát és dinnyét ajánldékoztak szegényeinknek. Legyen példájuk fénylő szövetnek, mert bizony *egyházkunknak rendkívül sokba kerül szegényeink ellátása.* Amerikából is várunk segítyt. Kardos László nagykereskedő fia, Zoltán kéretett től erre a nemes jótekonyságra, s reméljük, hogy kérésünk nem lesz pusztában kiáltó szó!

— **A bégető nyáj, a számadó juhász és a gazda.** A Tiszgyilkosság izgalmas tárgyalása során, a mi külön helyi nagyságainkról is esik olykor-olykor egy-két szó. Juhász Nagy Sándorról és Jánosi Zoltánról. Maradjunk ezúttal Jánosinál, ki annak idején a Bika nagytermében ötezer ember előtt hirdette, hogy össze kellene törni Szent István jobbját, stb. stb. Erről a Jánosiról mondja el Hüttner, az egyik gyilkos, hogy amikor már nagyon szorult a hurok a gyilkosok körül, elment hozzá és most szösz szerint közölte a gyilkos vallomását. Én elmondtam a dolgot teljes valóságában. Jánosi azt mondta, ő engem nem ismer, nevemet ugyan hallotta, ezért hozzak valami bizonyítékot arra nézve, hogy tényleg így áll a dolog. Akkor hoztam neki megfelelő ajándék sorokat és akkor azt mondta, hogy a dolog rendben van és el van intézve, legyen nyugodt, semmi bajom nem fog történni. „Eddig a gyilkos szószereint vallomása. Jánosi akkortájt politikai államtitkár volt a belügyminis-teriumban és ha jól tudjuk, ezidő szerint is még debreceni lelkész, a debreceni hívek lelkiügyeinek pásztorja, aki a demarkációs vonalon túl üzeni a bárányoknak, megálljatok csak, ha hazajöhettek, majd adok nektek bégetést. És ebben neki igaza van. Jól teszi, ha a nyáj nem tud egyebet, csak gyáván bégetni és ha a számadó juhászt sohase vonja számadásra a gazda.

— Az összes katonai versenyek, továbbá a Szolnoki MÁV—DVSC és KTE—DEAC mérkőzésekről közöl részletes tudósítást a Színház és Sport ma ujjelent száma.

— **Tombor alezredest felmentették.** Hosszas tárgyalás után ma hirdette ki a budapesti hadosztálybíróóság Tombor Béla alezredest bűntudgyében ítéletét. A bíróság Tombor alezredest a felségserzés és hűtlenség bűntettének vádjára alól felmentette.

— **A kerületi munkásbiztosító pénztár** értesíti tagjait, hogy a nőgyógyászati esetek ellátására a helybeli szülészeti klinikával (bábaképző intézet) fennállott eddigi megállapodást felbontotta és a nőgyógyászati és szülészeti esetek ellátásával a pénztár miniszteri biztosa dr. Zempléni V. Gyula helybeli nőorvost bízta meg. A nőgyógyászati járóbetegek részére a rendelés (ambulancia) folyó hó 22-ől kezdve minden hétköznap délelőtt 10—11 óráig lesz a pénztár Fűvészker-t. u. 12. sz. alatti helyiségében. Szülészeti esetekben a tagok dr. Zemplénihez forduljanak. Lakása Piac-u. 16. l. em. 2. ajtó. Telefon 13—81.

— **Felvételi vizsgálat az állami reáliskolában.** Azok a négy elemi osztályt végzett tanulók, akik a reáliskola I. osztályába kívánnak lépni, jelentkezzenek f. hó 25-én és 26-án délelőtt 8—11-ig az igazgatóságnál. A felvételi vizsgálat f. hó 27-én és 28-án lesz; díja 12 korona. Bővebb felvilágosítást a jelentkezéskor ad — Az igazgatóság.

— **Adományok a menekülteknek.** Az elmúlt héten az alábbi adományok érkeztek be a menekültek részére: Boros Sándor és Hoffer 200 kor., Pethő György hadnagy 2000 kor., Di. csőfi József 50 kor., dr. Kardos Samu 50 kor. Perselypénz címén befolyt 1011 korona. Fogadják a nemes szívű adakozók hálás köszönetünket. Az Országos Menekültügyi Hivatal debreceni kirendeltsége.

— **Felhívás.** Mindazon nyugdíjas tiszték (azok is, kik tényleges szolgálatait teljesítettek) kik 1918 november hó elseje óta az ugynevezett tanácsközvársaság ideje alatt lettek nyugdíjazva és nyugdíjazási okirattal ellátva a f. évi 46 számú R. K.-ben elrendelték tudomásvételre s foganatosításra végett mielőbb jelenjenek meg az Egyház-tér 7 szám alatti nyilvántartó hivatalban. A mielőbbi megjelenés a rendelet által érintetteknek sürgős egyéni érdeke. Debrecen sz. kir. város Tanácsa, nyilvántartó hivatal.

— **Rendőri hírek: Meglopott asztalos.** Muske Antal asztalos Kar-utca 36 sz. alatti lakostól az egyetemi építkezésnél Rácz Mihály felsőfőzsjai napszámos ellopta szerszámládáját, a benne levő 2000 korona értékű szerszámokkal együtt. A rendőrség Rácz Mihályt letartóztatta, a szerszámokat elkobozta tőle és megindította az eljárást. — **Vonattolvaj, Körvelsen** Kalmár Arany János-utcai lakos Bercsencsön belopóztott egy vasúti postakocsiba és onnan 100 ezer korona értékű kardon kelmét ellopt. A szolnoki csendőrség tegnapelőtt Debrecenbe letartóztatta és a budapesti ügyészségre kísérte. — **Tolvaj cseléd.** Nagy Ilona 20 év körüli Biharmegyei menekült, napokkal ezelőtt beállított Pozsgay Imre hajdudorogi földbirtokoshoz és cselédnek ajánlkozott. Pozsgay azonnal alkalmazta, de alig 2 nap eltelté után 5 ezer korona értékű edénnyel és ruhákkal elszökött. A rendőrség Nagy Ilonát körözi.

— **Buza és rozs vetőmag** szükségletéről tájékozódást kívánván szerezni, felkérjük egyesületünk tagjait, hogy szükségletüket legkésőbb aug. 31-én délig titkári hivatalunkban bejelenteni sziveskedjenek. Debreceni Gazdasági Egyesület.

— **Nagy táncestély** lesz ma vasárnap a Royal-szálló disztermében este 8—12 óráig.

— **Megnyílt Varga Fotóműterme** Piac-u. 43. Debrecen, Dréher mellett.

Törvénykezés

§ A zsidó internátus tolvajai. A múlt évben a Burger József tulajdonát képező Darabos utcai Zsidóinternátusban volt házmester Sallai József, aki az internátus lakóitól úgy a szerényekből mint a padlásról ruhaneműt, cipőt, körülbelül 27 ezer korona értékben ellopt. Segédkezett neki a lopásban felesége, Gimpler Mihályné, valamint Talyigás Sándor és a felesége. Ma vonták őket felelősségre Bereczky L.

elnöklete alatt álló tanács — lopás, illetve orgazdaság és bűnpártolás büntette miatt. A vádlottak töredelmesen bevallották tettüket. A bíróság Kádár Zoltán ügyész vádbeszéde után Sallayt 3 évi fegyházra, a feleségét 1 évi börtönre, Gimplernét 1 évi börtönre Talyigást 1 évi fegyházra a feleségét pedig 2 hónapi fegyházra ítélte. Sallaynak a büntetéséből 9 hónapot kitöltöttek vett a bíróság. Talyigás és felesége fellebezett, a többiek megnyugodtak az ítéletben.

§ **A kormányzó sértegetője.** Irkutz István Zempien megyei 22 esztendőstől legény egy korcsmában borozott, ahol a bor hatása alatt több sértő kifejezéssel illette a kormányzót. A tegnapi főtárgyaláson nagyon restelte az esetet, mert hát, mint mondotta, magyar embernek érzi magát s az meg nem tesz ilyesmit. A törvényszék 6 hónapi fegyházra ítélte.

SPORT

A debreceni katonai körlet sportversenye a Nagyerdőn. Ragyogó, napsütéses időben, nagyszámu és válogatott közönség előtt szép eredményekkel zajlott le a katonai körlet athletikai versenye. Megjelent ott Hegedűs Pál altábornagy, Rubint Dezső vezérőrnagy, Hubert Oitó és Szomjas Gusztáv főispánok és Csóka Samu polgármesterhelyettes. Legszebb eredmények mellett, amely erősen megérezte Zupka főhadnagy távollétét, egyénileg Percel, Petrasovszky, Becskő, Tamássy, Józán, Nagy István érték el. A rendezés kifogástalan volt, ami Percel Dezső és Aladár tiszték érdeme. Részletes eredmények a következők:

Céllövő verseny pisztollyal 50 lépés I. Sárny Szabó főhadnagy, II. Lépes alezredest, III. Hodászy főhadnagy.

Céllövő verseny karabéllyal 200 lépés. I. Tamássy Zoltán hadnagy, II. Vályi Nagy Frigyes alezredest, III. Lépes alezredest.

100 m. síkfutás tisztéknek és önkénteseknek. I. Józán eő. 12.2, II. Becskő fhdngy.

100 m. síkfutás altisztéknek. I. Muriny.

100 méteres síkfutás legénységnek. I.

Kis Kálmán, II. Peller Ferenc.

Súlydobás. I. Nagy I. 10.33, II. Petrasovszky főhadnagy 9.87.

400 m. síkfutás. I. Józán önkéntes.

Kézigránátdobás. I. Mádi tizedes 55.17.

400 méteres síkfutás altiszték és leg. I.

Kis Kálmán, II. Kovács I.84.

Gerelyvetés. I. Nagy István ö. 43.03, II.

Dankó főhadnagy 38.19.

1000 m. síkfutás. I. Galambos fh. 2:56:31,

II. Józán ö. (Nagy meglepetés! A nap leg-

szébb versenyszáma, 3:2 induló l)

Diszkoszvetés. I. Szűcs kad. 30.53, II.

Nagy István ö. 30.10.

Távolugrás. I. Petrasovszky főhadnagy

620, II. Hall főhdgy 5.76.

Rudugrás. I. Percel A. kapitány 271.

Versenyt után a versenyzők Percel kapitány vezetésével paffogó induló mellett diszmenetben vonultak el Hegedűs Pál altábornagy előtt, majd az értékes tiszteletdíjak kiosztása következtet, amit Hubert Oitóné vágzott fáradhatatlan buzgalommal és szeretettel. Majd Hegedűs Pál körletparancsnok lépett a versenyzők elé s a következő beszédet mondotta: Kedves fiam! Lezajlott a debreceni körlet athletikai versenye és pedig igen biztató körülmények között. Különösen örvendetes volt az, hogy sok volt a jelentkező. Az eredmény, tekintettel arra, hogy súlyos és nehéz körülmények között dolgoztatok, nagyon kielégítő volt. Meg vagyok győződve, hogy ha megismételjük ezt a mérkőzést, az eredmények még jobbak lesznek.

Különösen örültem, hogy a tiszték, altiszték és a rendfokozat nélküli legénység együtt buzgólkodott, együtt versenyzett s bár a rangkülönbség meg van, a tisztelet, a szeretet, a ragaszkodás kölcsönös volt.

A hadsereg ilyen szervezettel csodákat fog művelni! amit elis várunk tőle.

Mégegyszer köszönet a versenyzőknek, különösen a rendező Ujjalussy alezredestnek és Percel kapitánynak a verseny sikeréért. Isten veletek! A körletparancsnok beszéde után a Rákóczy induló hangjai mellett oszloit szét a közönség...